

[Jens Møller]

»Finder ministeren det betryggende for borgernes retssikkerhed, at dommere i kollegiale retter i sager mellem det offentlige og en borger har mulighed for vilkårligt at ombestemme sig, efter at en sag er endeligt afgjort i vedkommende borgers favør, og vil ministeren tage det fornødne lovgivningsinitiativ til at sikre, at sligt ikke kan forekomme?«

(Spm. nr. 658).

Begrundelse.

Som bekendt har det givet anledning til adskillig offentlig debat, at sager i Landskatteretten, som ved en oprindelig afsluttet votering var faldet ud til skatteborgernes fordel, ved en genoptagelse af voteringen fik det modsatte udfald.

Den generelle problemstilling, der ligger i dette, og de betænkeligheder, der melder sig ud fra et retssikkerhedssynspunkt, er belyst på indgående måde i en kronik i Jydske Tidende den 28. februar 1979 af cand. jur. Poul Boeg. Kronikøren påpeger bl. a. den risiko for pression, der ligger i, at en dom kan omgøres i perioden, fra dommerkollegiet har truffet sin endelige beslutning, til dommen er afsendt til den pågældende borger, og henviser som en nærliggende parallel til, at man har fundet det nødvendigt at afsondre nævninge fra omverdenen, indtil de har truffet deres afgørelse, for at sikre, at deres stillingtagen ikke kommer under vedkommende påvirkning.

Besvarelse (8/3 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

For domstolsprocessens vedkommende ligger det fast, at det står enhver dommer (eller domsmand) frit for at ændre sin stemmeafgivning, indtil der er afsagt dom i sagen.

Begrundelsen herfor er naturligvis ikke, at den enkelte dommer skal have mulighed for, som det udtrykkes i spørgsmålet, »vilkårligt« at ombestemme sig.

Reglen må ses på baggrund af, at rådslagningen og afstemningen i kollegiale retter – det, der med en samlet betegnelse ofte kaldes voteringen – i almindelighed finder sted umiddelbart efter afslutningen af den mundtlige domsforhandling, det vil sige på et tidspunkt, hvor dommerne har sagens enkelthe-

der og proceduren i frisk erindring, og inden domsforhandlingen i en ny sag griber forstyrrende ind og lægger beslag på dommerens opmærksomhed. Denne ordning er næsten nødvendig under en mundtlig procesform, og den bidrager til, at domsafsigelsen, som foreskrevet i retsplejelovens § 219, stk. 1, kan fremmes så meget som muligt.

Forsvarligheden af denne ordning forudsætter imidlertid bl. a., at der gives dommerne lejlighed til, efter at de har voteret i første omgang, på ny at overveje sagen på grundlag af kollegernes udtalelser og i påkommende tilfælde at gennemgå domspraksis og litteratur m. v.

Jeg må afvise, at denne ordning skulle kunne give anledning til principielle betænkeligheder.

Selv i sager mellem en borger og en offentlig myndighed tilsiger hensynet til borgernes retssikkerhed naturligvis ikke, at der så vidt muligt gives borgeren medhold, men alene at retsplejelovgivningen indrettes på en sådan måde, at der tilvejebringes størst mulig sikkerhed for, at der træffes den afgørelse, som efter de deltagende dommers bedste skøn er den rigtige. Jeg kan ikke undlade i denne forbindelse at fremhæve, at en retsafgørelse, der i en foreliggende sag giver den sagsøgende eller sagsøgte borger medhold, meget vel kan fastlægge en fortolkning af de relevante lovbestemmelser, der i en anden sag, om jeg så må sige, er »til skade« for den private part.

Også inden for forvaltningsretten gælder det, at en beslutning, der er truffet af en kollegialt sammensat forvaltningsmyndighed, i forhold til adressaten frit kan omgøres, så længe beslutningen ikke er meddelt den pågældende. Adgangen til at omgøre afstemninger inden for sådanne forvaltningsmyndigheder kan imidlertid være begrænset ved bestemmelser vedrørende forretningsgangen – enten generelt ved fastsættelse af en dertil sigtende bestemmelse i forretningsordenen eller konkret ved, at nævnets formand i kraft af den beføjelse, der tilkommer ham som forhandlingsleder, træffer bestemmelse herom. Det er imidlertid kun bestemmelser og beslutninger vedrørende forretningsgangen – ikke hensynet til adressaten eller til de medlemmer, der har været i flertal ved den tidligere afstemning – der efter gældende ret be-